

Krislaivis

Reta Proga.
Garbingas Svečias pas Mus.
Tautininkai Mulo Rolėje.
Togliatti.
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 75 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Antradienis, Kovo - March 30, 1948 ★ ★ ★ Metai XXXVIII. Dienraščio XXX.

Trečiadienį Brooklyno visuomenė turės didį ir garbingą svečią, — Henry A. Wallace'ą!

Tai kas nors naujo ir lig šiol labai, labai retai matyto! Tik psakykit man, kada, kuris tokio masto vyras, kaip Henry A. Wallace, kandidatas Jungtinių Valstijų prezidento vietai, sakė Brooklyne kalbą!

Nors Brooklynas savo geografine plotme ir gyventojų skaičiumi praneša visas kitas keturias Didžiojo New Yorko apskritis, tačiau jis beveik visuomet buvo paneigtas rinkiminėse kampanijose.

Brooklyniečiams buvo sakytas: jei norit išgirsti žymaus kandidato kalbą, — atvykite į Manhattaną.

Tiesa, Brooklynas neturi nei žmoniškos, didžiulės salės tokiems vyrams, kaip Wallace, priimti. Gal dėl to tūli žymūs žmonės ir atsisakydavo nuo vykimo čia kalbėti.

Tačiau, buvęs mūsų krašto vice-prezidentas, asmeninis velionio Rooseveltto draugas, žymus visuomenininkas Henry A. Wallace, sutiko Brooklyno žmonėms kalbėti tokioje salėje, kokia jie turi.

Jis—liaudis draugas, jis—vienas mūsų, todėl ir pasakė brooklyniečiams:

—Jeigu taip norit, tai rinkite prakalbas tokioje salėje, kokią turite — man ji nebus perprasta ir permaža.

Ir štai Henry A. Wallace kalbės toje salėje, kurioje vyksta metiniai dienraščio Laisvės koncertai—Labor Lyceum salėje!

Kalbės ten ir auksaburnis kongresmanas Marcantonio. Taigi tenebūva žmogaus, kuris nebandytų išgirsti Wallace'o kalbos.

Žinoma, visa publika į salę nesutilps, bet ji ir išlaukyt būdama girdės kandidato kalbą, — per garsiakalbius.

Vasario 16-tos minėjimą Brooklyne šiemet tautininkai, socialistai ir klerikalai rengė bendrai.

Vienybės bendradarbis J. V. Valickas šitaip dėl to pasisako:

„Šiemetiniai minėjimai, tokie, kur susidėta su kitais, buvo tautininkų sąskaiton: kiti iškilo, o tautininkams liko tik pats sunkusis darbas nudirbti, padarant tokius parengimus sėkmingais, ir priedui — pas duris pastovėti. To pirmiausia mes nepastebėjom, bet visuomenė lai žino, kad tautininkai kaip dirbo, taip ir dirba patį sunkųjį darbą.“

Tautininkai nuolat didžiūjasi nemažais savo sugebėjimais, netgi didvyriais. Tačiau, p. Valickas parodo, jog šiemet socialistai ir klerikalai tuos didvyrius pastatė mulo vieton.

„Mulas atliko savo, — teina sau mulas po v...“ Iš pramojų pinigų pasiėmė, žinoma, „anie,“ o tautininkams paliko ta pati roelė: „pas duris pastovėti.“

Šios savaitės New Republic pateikia apščiain žinių iš Italijos.

Be kitko, savaitraštį telpa įdomi Palmiro Togliatti charakteristika, apibūdinimas, kurį paduoda Robert Shearer. Togliatti — didžiulio masto vyras, komunistų vadas, gilas, apdairus, strategingas ir energingas.

Tačiau būtų klaida manyti, būk tik vienas Togliatti ten vadovaujanti partijai, turinčiai virš 2,250,000 narių.

MASKVA KALTINA NORVEGIJOS IR ŠVEDIJOS DEŠINIUSIUS UŽ KARINĮ SUOKALBĮ SU AMERIKA

Sovietai Perspeja Švediją ir Norvegiją, kad Reakciniai Jų Vadai Lemia Tų Kraštų Pajungimą Amerikai

Maskva. — Sovietų armijos ir laivyno laikraščiai kaltino vyriausią Švedijos komandierių generolą Helge Jungą, kad jis planuoja statyti Amerikos lėktuvams ir parašiūtistams karines bazes šaurinėje Švedijoje.

Diena pirmiau sovietiniai laikraščiai įtarė Norvegijos valdžią, kad jis ruošiasi pamsamdyt savo karines stovyklas - bazes Jungtinėms Valstijoms ir Anglijai. Maskvos spauda kartu išspėjo, kad dešinieji norvegų politikai pasimoje „paroduot“ savo šalį amerikianiam imperializmui, pagal Marshallo planą.

Švedijos ginkluotų jėgų vadas gen. Jung perša ir traukt jos orlaivyną į Amerikos oro jėgas; suvienodint

Graikų Valdžia Neduoda Socialistų Vadui Paspporto

Athenai. — Graikijos monarchistų valdžia atsisakė duoti pasportą socialistų profesor. Aleksandriui Svolosui į Angliją ir į socialistų konferencijas vakarinėje Europoje. Valdžia reikalauja, kad Svolos pasizadėtų kovoti prieš demokratinius partizanus, jeigu jis nori gauti pasportą.

Svoloso vadovauja ama, ELD partija atsisakė dalyvauti 1946 m. rinkimuose, kuriuos, po anglų durtuvais, monarchistai „laimėjo.“

FBI Agentai Šnipinėš Angliakasius

Washington. — Valdžia pasiuntė savo FBI agentus į minkštųjų angliakasyklų sritis, kur streikuoją 400,000 mainierių. FBI ieškos parodymų, kad angliakasiai šiuo streiku laužą Tafto-Hartley'o priešūninį įstatymą. Tie mainieriai su-streikavo be oficialio unijos pašaukimo.

Lewis Verstina Šaukiamas į Kvotimą dėl Mainierių Streiko

Washington, kovo 29. — Mainierių Unijos pirmininkas John L. Lewis atsisakė laisvu noru ateiti į prez. Trumano paskirtą „faktų ieškojimo“ komisiją ir liudyti apie minkštųjų angliakasyklų mainierių streiką. Valdžia todėl išėmė teismo įsakymą - subpoeną, kuri verstina liepia Lewisui atvykti ir liudyti. Jeigu jis

10,000 ŽYDŲ MARŠUOS WASHINGTONAN

New York. — Pranešama, jog bal. 15 d. sumaršuos į Washingtoną 10,000 žydų protestuot, kad valdžia jau priešinasi žydų valstybės kūrimui Palestinoje.

Teheran, Iran. — Sovietų Sąjunga vėl užprotestavo, kad Iranas laiko amerikonus kaip vadus savo karo ministerijoj ir kitose aukštesiose valdžios vietose. Irano valdovai mėgino tą kaltinimą užginčyti. Sovietai atmeta užginčijimus, kaip ne-teisingus, ir nurodo į sutartį, kurią Iranas padarė su Jungt. Valstijomis pernai spalio mėn.

Teheran, Iran. — Sovietų Sąjunga vėl užprotestavo, kad Iranas laiko amerikonus kaip vadus savo karo ministerijoj ir kitose aukštesiose valdžios vietose.

Ta sutartis sako: Irano karo ministerija ir jo armija bendradarbiaus su amerikonu patarėju, kad galėtų pakelti karinį Irano armijos pajėgumą. „O tas patarėjas yra Irano armijos vadas“, kaip tvirtina Sovietai.

(Irano seimas dabar svarsto pirkinimą Amerikos siūlomų ginklų.) Kartu Sovietai griežtai

Sen. Pepper Ragina Trumaną Susitarti su Stalinu

Washington. — Demokratas senatorius Claude Pepper atsisaukė į prez. Trumaną, kad sueitų su premjeru Stalinu ir susitartų taiką išlaikyti, o jeigu ne, tai „pasaulis gali nuo prarajos kranto nusiristi į naują neapsakomai baisų karą.“ Sen. Pepper prašė, kad Trumanas pakviestų

SOVIETAI PROTESTUOJA IRANUI PRIEŠ AMERIKONŲ KARINĘ VADOVYBĘ TENAI

Teheran, Iran. — Sovietų Sąjunga vėl užprotestavo, kad Iranas laiko amerikonus kaip vadus savo karo ministerijoj ir kitose aukštesiose valdžios vietose. Irano valdovai mėgino tą kaltinimą užginčyti. Sovietai atmeta užginčijimus, kaip ne-teisingus, ir nurodo į sutartį, kurią Iranas padarė su Jungt. Valstijomis pernai spalio mėn.

Manila. — Japonų paliktas sproginys Corregidoro tunelyje užmušė 15 filipinų kareivių ir šešis darbininkus.

Sproginys buvo aptaisytas, kaip paprastas, „nekalnas“ daiktas.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

Seoul, Koreja. — Amerikoni pietinėje Korejoje pasakoja, kad šaurinėje Korejoje Sovietų kariuomenė kasa apkasus palei savo ruožto siena su pietine Koreja.

WALLACE'O PROGRESYVIŲ PARTIJA PRADEDA ISTISO MĖNESIO VAJŲ DELEI TAIKOS IŠLAIKYMO

Ruošia Šimtus Masinių Susirinkimų; Taikos Rekrutavimo Centrai Rinks Milijonus Piliečių Parašų prieš Karą

New York. — Ši antradienį prasideda viso mėnesio vėjus dėl taikos išlaikymo. Vajų paskelbė Nacionalis Komitetas dėl Wallace'o Kandidatūros į Jungtinių Valstijų prezidentus. Tą pačią dieną Wallace liūdyt senatorių kariniam komiteiui, ragindamas atvesti verstino rekrutavimo (drafto) ir visuotinos karinės lavybos bilius.

Pačioje pirmoje taikos vėjus dienoje įvyks šimtai masinių susirinkimų visuose Jungtinių Valstijų kampuose. Susirinkimus ruošia Wallace'o komitetai įvairiuose miestuose.

Bus įsteigta „taikos rekrutavimo“ centrai miestuose. Tie centrai šauks praevius pasirašyti prašymus-peticijas dėl taikos. Mėnesio pabaigoj prašymai bus pristatyti Jungtinių Valstijų kongresui. Wallace'o rinkinines kampanijos vedėjas C. B. Baldwin tvirtino, jog bus surinkta tiek peticijų su prieškariniais parašais, kad iš jų susidarys „išstisa mylia ilgio.“

Wallace, kalbėdamas per radiją praėitą penktadienį, užreiškė: „Milijonai amerikiečių privalo išvien veikti, kad galėtų sustabdyt baisūniškąjį kursų vėjimą, kuris stumia šią šalį linkui karo. Prabilkite, kol dar ne per vėlu!“

Lake Success, N. Y. — Žydai šaukia sulaukyt arabų veržimąsi Palestinon.

MacArthuras Uždraudė Streikuoti Japonijos Valdžios Darbininkam

Tokio, kovo 29. — Amerikonų komandierius Japonijoje, generolas MacArthur uždraudė streikuoti japonų valdžios darbininkam ir tarnautojam.

1,500,000 geležinkeliečių, telefonistų ir kitų Japonijos valdinių darbininkų bei tarnautojų buvo nusitarę susireikuoti šį trečiadienį.

Valdiniai samdiniai reikalauja daugiau algos. Jie nurodo, jog net pigiai mokančiose privačiose įmonėse darbininkai daugiau uždirba, negu valdžios įstai-gose.

Reakcininkai kaltina komunistus už streikus, judėjimą.

ŽYDAI NUKOVĖ 30 ARABŲ

Jeruzalė. — Žydai praneša, kad jie puolė ginkluotų arabų susibūrimą Sandaloj ir nukovė 30 jų. 4 žydų lėktuvai bombardavo ir apšaudė ginkluotų arabų centrus.

Teismas Davė Indžionksiną prieš Spaustuvių Darbininkų Streiką

Hammond, Ind. — Federalis apskrities teisėjas Luther M. Swygert davė indžionksiną - drausmę, įsakdamas federacinei Spaustuvių Darbininkų Unijai neremti streikų, peržengiančių Tafto-Hartley'o įstatymą. Indžionksinas specialiai atkreiptas prieš penkių Chicago dienraščių spaustuvininkus, kurie streikuoją nuo 1947 m. lapkričio 24 d.

Tuo drausminiu įsakymu teismas užgina unijai reikalauti, kad visi darbininkai būtų unijistai, ir už-

draudžia išsukinėti nuo sutarties pasirašymo su samdytojais pagal Tafto-Hartley'o įstatymą. Unijos priešai tikisi, kad indžionksinu galima bus sustabdyt ir šalų mokėjimą streikeriams iš unijos fondo.

Spaustuvininkų Unijos advokatai prašė teismą sulaukyti indžionksino vykdymą. Prašymas atmetas. Indžionksiną išgavo Washingtono Darbo Santykių Komisija.

ORAS.—Būsią vėsu.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911
387 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. — Tel. STag 2-3878
President, GEORGE KURAITIS; Sec.-Treasurer, NICK PAKALNISKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES			
United States, per year	\$7.00	Canada and Brazil, per year	\$8.00
United States, per 6 months	\$3.75	Canada and Brazil, 6 months	\$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	\$8.00	Foreign countries, per year	\$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months	\$4.00	Foreign countries, 6 months	\$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Brazilija ir Argentina

Pietų Amerikoje yra dvi didelės šalys— Brazilija ir Argentina.

Brazilija kur kas didesnė geografiškai ir gyventojų skaičiumi. Tačiau Brazilija biednesnė — žmonės gyvena vargingiau, labiau suskūrę, nors buržuazijos lobimas nei kiek nemažesnis, kaip Argentinoje.

Brazilija skaitoma demokratine, o Argentina — fašistine arba pusiau fašistine.

Bet štai, žiūrėkime, kaip elgiasi "demokratinė" Brazilija ir diktatūrinė Argentina su civilinėmis žmonių laisvėmis ir demokratinėmis teisėmis.

Brazilijos "demokratinė valdžia", klausydama Trumano, eidama pagal jo "doktriną", ištikimai tarnaudama užsienio imperialistams, pradėjo prieš savo žmones terorą. Komunistų Partija pavaryta pogrindin, tūkstančiai ir tūkstančiai partinių ir nepartinių žmonių sukišta į kalėjimus; progresyvi spauda pasmaugta; žodžiu, civilinės laudies laisvės ir demokratinės teisės palaužtos. Apie jas žmonėms net kalbėti nevalia.

Tuo pačiu sykiu diktatūrinė Argentina, kuri nesipuolia demokratinėmis plunksnomis, visai kitaip į tai žiūri.

Prieš keletą dienų Argentinos prezidentas Juan Peron priėmė būrį užsieninės spaudos atstovų ir su jais kalbėjosi apie vidujinius krašto reikalus.

Kalbėdamas apie Argentinos Komunistų Partiją, Peron pasakė, jog Argentinos vyriausybė nesiruošia jos puliti policinėmis priemonėmis, kalėjimais bei kitokiais pajėgos būdais.

Jis pasakė, jog, girdi, tik žmones gerai pavalgydink, juos aprėnk, suteik jiems žmonišką butą, apsaugok juos "nuo žiaurios kapitalizmo eksploatacijos", tai jie patys nekryps į komunizmo puse.

Taip turėtų daryti kiekviena buržuazinė šalis: tegu ji darbo žmones gerai aprėngia, tegu juos sočiai pavalgydina, tegu juos aprūpina žmoniškais butais ir nepreleidžia žiauriai kapitalizmo eksploatacijai juos išnaudoti, tai ir bus viskas gerai. Komunistams lai suteikia pilną laisvę veikti ir propaguoti savo idėjas. Jei darbo žmonės norės jas priimti — jų dalykas, o jei ne — taipgi jų dalykas.

Deja, ne taip elgiasi tūli "demokratai."

Ne tik Brazilijos "demokratija" pasirodė fašistine šiuo požiūriu, — ir kitų Pietų Amerikos kraštų "demokratijos" pasirodė panašiomis. Geras pavyzdys — Čilė, kur darbo žmonės šandien taipgi yra persekiojami ir demokratinės jų teisės žiauriai mīdomos.

Vis tai, žinoma, šokimas pagal Trumano doktrinos muziką.

Neblogą dalyką Peronas pasakė žurnalistams ir kitu klausimu. Jis, pagal New York Timeso korespondentę, Virginia Lee Warren, pasakė, jog Argentina nemąnanti siųsti savo sūnų kariuoti į kitus kontinentus, — tai yra kitas šalis grobti arba komunistus mušti, einant Trumano doktrina. Ne! Peronas, pasirodo, nesirengia Trumano doktrinos gyveniman vykdyti.

Jis, tolydžio, priminė: jeigu kas nors drįstų Argentiną užpulti, tai nesirastų nei vieno argentiniečio, kuris nestotų kovon ją ginti!

Tai pažymėję, mes nesakome, jog Argentinoje šandien viskas yra puiku ir visur žėri laisvė.

Toli gražu ne!

Argentinoje persekiojimų taipgi yra. Kitoms partijoms, kitoms srovėms neleidžiama laisvai veikti; dažnai varžomi net paprastai masiniai žmonių mitingai.

Kalbėdamas su užsienio žurnalistais, Peronas, matyt, tai nuspė. Tačiau, nors jeigu jis tai ir slepia, tai bent žmoniškiau kalba, negu Brazilijos reakcininkai valdovai, kurie didžiuojasi savo demokratija ir pragaištingos, žiaurios Trumano doktrinos vykdytu.

Daug visokių niekingų buržuazinių valdžių, įsivilkusių į demokratijos apsiaustą, šandien vykdo bjauresnius veiksmus, negu tokius, kaip Argentinos Peronas!

Peronas siekiasi, matyt, neprileisti Argentinai patapti Wall stryto imperialistų vergė. Ar jam tai padaryti pavyks — ateitis parodys.

Roosevelto Sūnus

Du velionio Roosevelto sūnus, — Elliott ir Franklin, — aną dieną viešai pasisakė už tai, kad generol. Eisenhoweris būtų pastatytas demokratų partijos kandidatu prezidento vietai.

Trečiasis Roosevelto sūnus, James, teberemia Trumana.

Apie ketvirtąjį Roosevelto sūnų, John, kol kas nieko negirdima, — tūli spėja, būk jis remsis trečiosios partijos kandidata Wallace.

Roosevelto našlė teberemia Trumana.

Matot, kaip "pakriko" Roosevelto šeima!

Kiekvienas Roosevelto sūnus, darydamas tą ar kitą, skelbia, būk jis vykdas tėvo "principus". Jo našlė — sako panašiai.

Labai svarbu, kad Elliott ir Franklin viešai pasisakė

Simanas Stanevičia

Rašo K. Korsakas

Kovo m. 10 d. sukako šimtas metų kai mirė įžymus lietuvių kultūros veikėjas XIX a. pirmojoje pusėje Simanas Stanevičia. Jo vardas įėjo į lietuvių literatūrą. Tiesa, S. Stanevičia priklausė prie tų rašytojų, kurie išgarsėja ir išlieka literatūroje tik vienu ar dviem savo kūriniais, tačiau tokiems reikšmingais ir meniškais, kad jie dažnai pergyvena storus tomus. Tokie kūriniai mūsų literatūroje ir yra S. Stanevičiaios žymiosios pasakėčios "Arklys ir meška" bei "Aitvarai" ir jo odė "Zemaičių šlovė". Šie kūriniai užtikrina S. Stanevičiaios mūsų literatūroje vietą greta Poškos ir A. Strazdo, o pasakėčių žanro srityje suteikia jam klasiko vardą.

Kaip šiais įžymiais kūriniais, taip ir kitais savo literatūriniais darbais S. Stanevičia išreiškė gyvenamosios gadynės interesus ir dvasią, atskleidė epochos visuomeninių tendencijų ir socialinės raidos kryptį.

S. Stanevičiaio teko pasireikšti literatūrine veikla XIX a. trisdešimtųjų metų pradžioje.

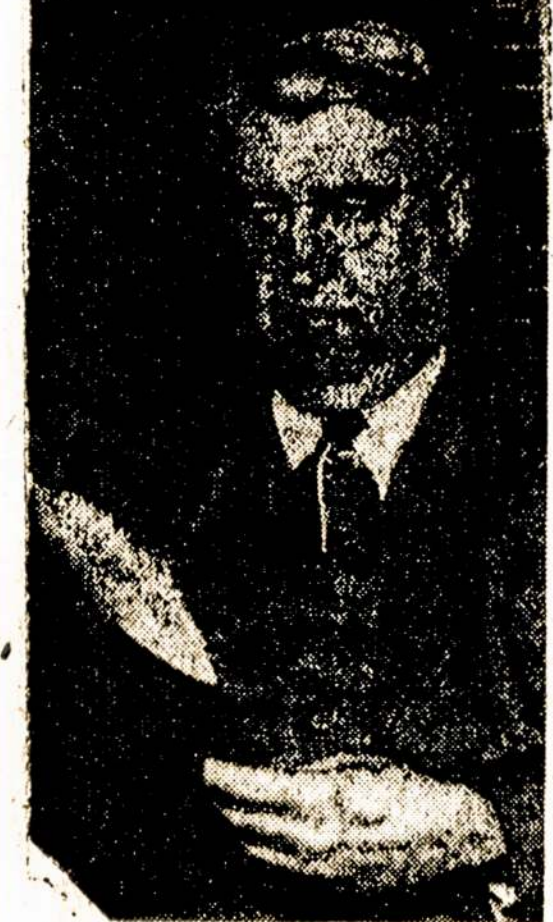
Po feodalinės Lenkijos— Lietuvos valstybės žlugimo, feodalizmas dar labiau smuko ir degeneravo, o krašte vis aiškiau reiškėsi pirmieji kapitalizmo įtakos veiksniai, skatinę baudžiaunos panaikinimą, valstiečių socialinį išsilavinimą, pasaulietinį inteligentijos augimą, kuri tada daugiausia mokėsi Vilniaus universitete. Pažangios demokratinės idėjos, atėjusios iš Vakarų, kryžiuosiai su dekabristų sukilimo atgarsiais ir su bręstančio Rusijoje revoliucinio sąjūdžio poveikiu, žadindamos ir Lietuvoje opoziciją carizmui, socialinei bei politinei priespaudai. Į visuomeninio gyvenimo areną pradėjo išeiti valstiečių masės, į kurias politiniai sumetimais buvo priverstos apeliuoti ir privilegijuot. klasės. Greta socialinių, valstybinių ir religinių veiksnių tuo metu vis ryškiau ėmė pasireikšti tautiniai momentai, nes "feodalizmo likvidavimo ir kapitalizmo vystymosi progresas yra tuo pačiu metu žmonių formavimosi į nacijas procesas" (Stalinas).

Kaip tik šiuo metu ir iškilo Vilniaus universiteto studijuojančios žemaičių jaunuomenės tarpe vadinasis romantinis arba patriotinis sąjūdis, kuriame S. Stanevičiaio teko vaidinti kone vadovaujantį vaidmenį ir kuriame ryškiai atsispindėjo daugumas tų aukščiau sumintų laikotarpio veiksnių, žymia dalimi sąlygojusį šį sąjūdį ir jo dalyvių veiklą. Šis sąjūdis savo esme buvo užuomazga tu progresyviųjų ir liaudinių tendencijų, kurios vėliau išryškėjo tautinio sąjūdžio metu, kai ir lietuviškoji buržuazija, tada dar kylanti klasė, stėjo kovon dėl savo įsitvirtinimo.

S. Stanevičia pradėjo savo literatūrinę veiklą dar būdamas Vilniaus universitete 1823 - 24 m. kaip patriotinio žemaičių sąjūdžio ideologas ir poetas. Jo odė "Zemaičių šlovė", parašyta 1823 m., vaizdingai išreiškia tas nuotaikas ir pažiūras, kuriomis gyveno ir vadovavosi patriotinio sąjūdžio dalyviai. Čia taip pat galima žiūrėti užuomazgas ir jo motyvų, kurie praslinkus 60-čiai metų susilaukė pilnutinės savo išraiškos "Aušroje" ir buržuazinio tautinio sąjūdžio poezijoje.

Tačiau XIX a. trisdešimtųjų metų pradžioje su nemaža poetine jėga — pasiryžimą "gera tėviškėi daryti", skelbti norą "sutaityti ką amžiai pagadinoti", viešai pareikšti, jog atgąjanti "garbė tėvų ir liežuvis", žavėtis Lietuvos garsiaja praeitimi, kuri buvo "ikišiol užmiršime dėl daugumo neprietelių", džiaugtis, jog jau atsirado žmonių, kurie uoliai stengiasi vaduoti tėvynę "iš nevalios pražuvimo" ir entuziastiškai skelbti, kad "Lietuvos senos giminės pražuvime sveikos liko" — žodžiu, deklaruoti šitokius tautinio sąjūdžio programos šūkius, prie kurių iš esmės mažai kas naujo bepridėjo ir Maronis, ir deklaruoti tuo metu, kai Lietuvoje dar pilnutinai tebeviešpatavo bajoriškos tradicijos su unijnėmis tendencijomis, — tai reiškė ne tik didelį S. Stanevičiaios istorinį įžvalgumą, bet ir progresyvumą. S. Stanevičia "Zemaičių šlovė" pasirodo tam tikru atžvilgiu netgi pažangesnis už kai kuriuos XIX a. pabaigos lietuvių buržuazijos veikėjus, nes jis patriotinių siekimų negur nejungia su religiniais interesais, su reakcinėmis klerikalinėmis tendencijomis, ką taip ryškiai matome vyraujant daugelio mūsų tautinio sąjūdžio gadynės rašytojų veikloje ir raštuose.

Savo garsiojį pasakėčių "Arklys ir meška" S. Stanevičia ne tik išreiškia protestą prieš carinę vergovę, bet taip pat deklaruoja ir



Charles O'Neill, angliakasyklų savininku atstovas, pasakoja spaudos konferencijai, kad, girdi, angliakasyklų sustojimui dirbti "visiškai nebuvo pamato." Angliakasyklai paliovė dirbti, kai United Mine Workers (nepriklausomos) prezidentas John L. Lewis pranešė, kad kasyklų savininkai negerbia kontrakto, atsiskako sudaryti pažadėtą angliakasyklų pensijų fondą.

prieš Trumana. Tiesa, pasisakydami už Eisenhowerį, jiedu "grebšteliai" ir Wallace'ui.

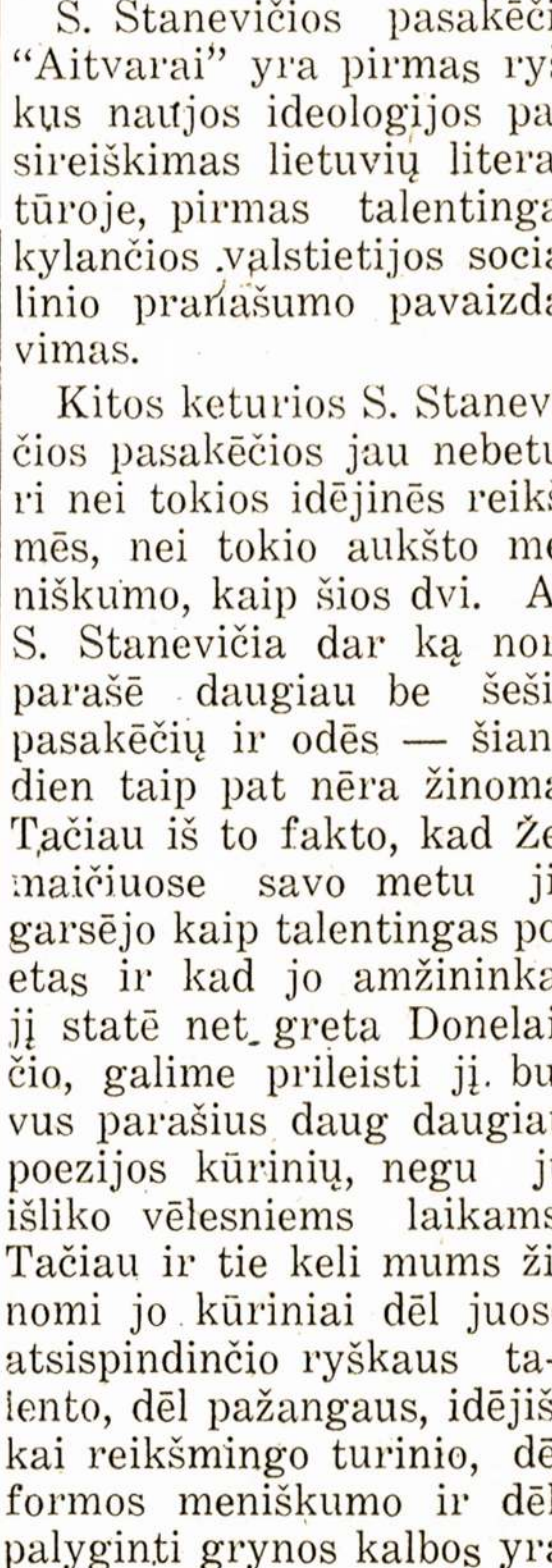
Gaila, kad nei vienas Rooseveltukas neturi savo tėvo drąsos ir ryžto ir vengia pasisakyti už trečios partijos sudarymą ir Henry A. Wallace'ą. Gal būt tai pareina iš to, kad jie dar, palyginti, jauni ir politikoje nesubrendę.

lietuvių nacionalų vieningumą. Kad suprastume šios deklaracijos istorinę reikšmę ir pažangumą, turim atsiminti, jog feodalizmo laikais supratimas, kad žemaičiai ir aukštaičiai yra vienos nacijos nariai, visiškai nebuvo toks aiškus ir akivaizdus plačiosioms liaudies masėms, kaip vėliau, kai kapitalizmo veiksmų poveikys ir lietuvių tauta susiformavo į naciją ir suprato savo nacionalinių interesų bei istorinio likimo vieningumą. Dar "Aušros" laikais teko įrodinėti ir plačiai aiškinti tai, ką taip aiškiai ir su tokiu menišku vaizdingumu jau prieš 60 metų buvo išreiškęs savo klasikinėje pasakėčioje S. Stanevičia, be to pasirodydamas čia dar ir kaip pirmieji Lietuvos gamtos poetas. Ne be pagrindo ši jo pasakėčia vėliau virto liaudies daina.

Antroje garsioje savo pasakėčioje "Aitvarai" S. Stanevičia davė apibūdinimą tu socialinio pagrindo, kuriuo iš tikrųjų rėmėsi ir ant kurio tolydžio augo tautinis sąjūdis. Autorius pastato valstiečio darbą aukščiau už bajorišką privilegijas, už tuščią smunkančių dvarininkų pasipūtimą ir įtarinėjimus. Jis neužmena ir apie baudžiavą, lyg ji tuo metu jau nebeegzistuotių akivaizdoje to savo ekonominę galią ir socialinį pranašumą suprantančio valstiečio, kuris puikiai žino, kad tik darbas "viską gero gyvenime daro" ir šį principą deda savo veiklos ir pasaulėžiūros pagrindu.

S. Stanevičiaios pasakėčia "Aitvarai" yra pirmas ryškus naujos ideologijos pasireiškimas lietuvių literatūroje, pirmas talentingas kylančios valstietijos socialinio pranašumo pavaizdavimas.

Kitos keturios S. Stanevičiaios pasakėčios jau nebeturi nei tokios idėjinės reikšmės, nei tokio aukšto meniško, kaip šios dvi. Ar S. Stanevičia dar ką nors parašė daugiau be šešių pasakėčių ir odės — šandien taip pat nėra žinoma. Tačiau iš to fakto, kad žemaičiuose savo metu jis garsėjo kaip talentingas poetas ir kad jo amžininkai jį statė net greta Donelaičio, galime prileisti jį buvus parašius daug daugiau poezijos kūrinų, negu jų išliko vėlesniems laikams. Tačiau ir tie keli mums žinomi jo kūriniai dėl juose atsispindinčio ryškiausio talento, dėl pažangaus, idėjiškai reikšmingo turinio, dėl formos meniško ir dėl palyginti grynios kalbos yra



CIO United Packinghouse Workers prezidentas Ralph Heistein pats praktikuoja tą ko moko. Jis išėjo į pikieto liniją Chicagoje. Eilėje miestų skerdyklų darbininkai buvo užtakuoti policijos.



Viršutinis vaizdas parodo CIO United Packinghouse Workers pikietuojant Los Angeles esančia Swift & Co. skerdyklą. Apačioje — galvijai stoviniuoją Chicago skerdyklų garde, linkėdami, kad streikas niekada nepasibaigtų.

vieni geriausių ir reikšmingiausių kūrinių mūsų XIX a. pradžios poezijoje.

Zemaičių patriotinis sąjūdis, kuriame aktingai dalyvavo S. Stanevičia, be romantinių tikslų statė ir eilę praktiškų uždavinių. Pirmiausia parūpinti ano meto liaudžiai pasaulietinio ir pamokomo turinio knygelių, ugdyti lietuvių bendrinę kalbą ir kelti literatūros lygį, studijuoti Lietuvos praeitį, rinkti ir tirti lietuvių liaudies kūrybą. Šio sąjūdžio dalyviai, kaip D. Poška, broliai Zabičiai, Valiūnas ir dar vienas kitas per keletą metų tada padarė visose šiose srityse daugiau, nei prieš tai buvo padaryta ištaisais šimtmečiais. Didelis nuopelnas čia priklausio S. Stanevičiaio. Jis taip pat rūpinosi pateikti liaudžiai naudingų knygelių, vienas pirmųjų ėmė rinkti liaudies dainas ir jų melodijas.

Prakalbose prie savo surinktų liaudies dainų rinkinio (išleisto Vilniuje 1829 m.) ir melodijų rinkinio (išleisto Rygoje 1833 m.) S. Stanevičia pareiškia visą eilę minčių, kurios rodo jo gilų nusimanymą apie lietuvių tautosaką, kuriuo jis pralenkia net vėlyvesn. mūsų tautosakininkus. Išlikę pora jo laišku žinomą lenkų istorikui T. Narbutai taip pat rodo nemažą S. Stanevičiaios erudiciją Lietuvos praeities klausimais ir gana blaiivą ir kritišką jo pažiūrą dėl perdėto praeities romantizavimo. Šiuose laiškuose jis, pavyzdžiui, gana kritiškai atsiliepia apie pirmuosius istorinius S. Daukanto darbus, idealizuojančius Lietuvos senovę. Tačiau bene ryškiausias S. Stanevičiaios, kaip istoriko, erudiciją ir blaiivą kritiškumą parodo jo didelis ir ligi šiol plačiau beveik nežinomas darbas apie lietuvių mitologiją, kuriame jis daugeliu atžvilgių laikosi teisingesnių ir kritiškesnių pažiūrų, nei "aušrininkai" ir net nei vėlesniojo periodo kai kurie mūsų istorikai. Visa tai rodo S. Stanevičiaio būvus pažangų, pirmaujančią savo gadynės žmogų.

Jeigu dar pridėsim, kad S. Stanevičia dėmėjosi ir lietuvių kalbos tyrimu, ruošė lietuvių kalbos žodyną ir gramatiką, nors šie jo darbai ir nepasiekė mūsų, kad jis gerat pažino senovinę lietuvių raštiją ir mokėjo joje išskirti geriausius veidinius ypatumus.

2 pusk.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)— Antr., Kovo 30, 1948

MASKVOS TEATRAS ŠIEPIA JANKIŲ POLITIKĄ FRANCIOJE

London. — Maskvos radijas pranešė, jog Kamernij teatre ten prasidėjo satiriskais vaidinimais, kaip amerikoniškai bando paversti Franciją jankių kolonija. Tas veikalas, "Liūtas Aikštėje," yra parašytas Iljos Erenburgo, garaus sovietinio laikraštiniuko. Erenburgas lankėsi Amerikoje karo metu.

Jeruzalė. — Anglai sakosi padėję žydams atmušt arabų atakas.

Lietuvių Tautos Sveikatos Apsaug. Sargyboje

Pasitraukdami iš Lietuvos hitlerininkai sąmoningai suardė visą respublikos sveikatos tinklą. Ligoninės buvo paverstos arklidėmis, poliklinikų ir ambulatorijų įrengimai buvo išvežti arba sunaikinti.

Kas matė, kaip atrodė vokiečius išvijus Lietuvos medicinos pasididžiavimas — Vytauto Didžiojo Universiteto medicinos fakulteto klinikos — galėjo užsidegti didžiausia neapykanta fašistams. Pulkios klinikos buvo tuščios ir subiaurotos.

Išvadavus Lietuvą respublikoje buvo tik 600 gydytojų. Kitus fašistai išžudė arba išvežė. Vaistinės buvo tuščios — vaistų ir medikamentų nebuvo. Kraštui greičiausiai nepavyktų išspręsti didžiausias pavojus — apkrečiamų ligų epidemijos atrodė neišvengiamomis.

Visi prisimename, kiek gyvybių Lietuvoje išskynė įvairios epideminės ligos po pirmojo pasaulinio karo. Epidemijos galėjo lengvai plėstis mūsų krašte, nes buržuazinėje Lietuvoje sveikatos apsauga nebuvo laikoma valstybiniu reikalu.

Kas kita Tarybų Lietuvoje. Iš pat pirmų dienų mūsų respublikos vyriausybė ėmėsi radikaliausių priemonių bei kokioms galimybėms epidemijoms kelti užkirsti, gyventojų sveikatai apsaugoti. Buvo imtasi ligoninių, poliklinikų, ambulatorijų, dispanserių bei kitų sveikatos įstaigų atstatymo.

Visiškai aišku, kad savo įgoms mes nebūtume susidoroję su nepaprastais uždaviniais sveikatos apsaugos srityje. Medicinos aparatai bei įrenginiai, patys būtinausi vaistai ir medikamentai Lietuvoje niekuomet nebuvo gaminami.

Čia ir pajutome, kas reikiama būti draugiškoje tarybinėje tautų šeimoje. Iš Maskvos ir Leningrado, iš Tbilisio ir Baku, iš Taškento ir Sverdlovsko pradėjome gauti rentgeno aparatus, įrengimus fizioterapijos ir dantų gydymo kabinetams, chirurgijos instrumentus, peniciliną ir sulfamidinius preparatus, žuvų taukus ir vitaminus.

Nebeįmanoma apskaičiuoti viską, kas esame gavę iš broliškųjų tarybinę respublikų. Užtenka pasakyti, kad mūsų respublikos sveikatos įstaigoms prisiūtų įrengimų, aparatų, vaistų ir t.t. vertė siekia dešimtis milijonų aukso rublių!

Rezultate, masinių susirgimų pavojus buvo išvengtas. Lietuvoje nei dabar, nei 1944 metais, nei tuoj po karo nebuvo jokių epidemijų. Nesiautė ir nesiaučia mūsų respublikoje nei trachoma, nei įvairūs odos susir-

gimai — neišvengiami karo metu palydovai.

Ką Mes Turime

Mes nenusiramino atsiektais laimėjimais. Mes skaitome, kad Lietuvos sveikatos apsaugos srityje dar daug ką reikia padaryti, bet mes visiškai teisingai didžiujamės tuo, ką jau esame pasiekę.

Šiuo metu mūsų respublikoje dirba 1,200 gydytojų, t.y. net kiek daugiau kaip prieš karą. Iš esmės jau yra atstatytos visos tos sveikatos įstaigos, kurios veikė prieš karą.

Štai paprasti skaičiai.

Dabartiniu laiku mūsų miestuose veikia 58 poliklinikos, o miesteliuose ir kaimuose turime 240 ambulatorijų. Respublikoje veikia šešios specialios poliklinikos vaikams, 21 vaikų konsultacija, 18 moterų konsultacijų. Miestuose veikia 22 mišrios motinos ir vaiko konsultacijos. Septynios tokios konsultacinės įstaigos yra kaimuose.

Džiovos dispanserių ir džiovininkų patikrinimo kabinetų turime 23. Odos — veneros ligų dispanserių yra 34, o onkologinių kabinetų — 4. Respublikoje veikia 19 pieno virtuvių, 34 sanitarinės epideminės stotys. Kaimuose turime 24 feličerių — akušerių punktus.

Lietuvos miestuose šiuo metu yra 50 ligoninių su 6,550 lovomis. Kaimo vietovėse turime 17 ligoninių su 554 lovomis. Miestuose turime 10 gimdymo namų su 820 lovomis. Kaimuose yra 28 gimdymo namai su 281 lova. Be to Vilniaus, Suv. Kalvarijos ir kitose psichiatrinėse ligoninėse yra 520 lovų.

Respublikoje veikia 6 džiovininkams sanatorijos su 810 lovų, šešios stacionarinės ambulatorijos su 232 lovomis.

Sveikatos apsaugos įstaigose dirba 13,253 asmenys — gydytojai, medicinos seserys ir kit.

Reikia pažymėti, kad visi medicinos darbuotojai yra valstybiniai tarnautojai. Gyventojams užtikrintas nemokamas gydymas. Tačiau gydytojams nedraudžiama užsiimti liuoslaikiu priverčia praktika. Turint galvoje, kad mūsų žmonėse dar stiprus pripratimas kreiptis į gydytojus privačiai, tai žinomesni gydytojai turi ir dabar gerų pasiekimų.

Medicinos Kadru Kalvės

Tarybinė vyriausybė skaito, kad esamas Lietuvoje gydytojų skaičius nėra pakankamas. Tarybinė vyriausybė siekia, kad bent kiekvienam tūkstančiui gyventojų būtų vienas gydytojas. Siekiama, kad mūsų kai-

mo gyventojas galėtų gauti reikiamą esant greitai ir kvalifikuotą medicinos pagalbą. Tad, reikiama išauklėti gausų jaunų gydytojų būrį.

Išvadavus mūsų respubliką nuo vokiškųjų okupantų Tarybų Lietuvos vyriausybės rūpesčio dėka galėjo vėl pradėti darbą Vilniaus ir Kauno Vytauto Didžiojo universitetai, pirmoje eilėje jų medicinos fakultetai.

Vilniuje ir Kaune kas metai pradėdant nuo 1944 metų į medicinos fakultetus priimama po 200 studentų. Vilniuje ir Kaune kasmet, pradėdant nuo 1945 m., baigia universitetą dešimys jaunų gydytojų.

Kaune Vytauto Didžiojo Valstybiniam Universitetui šiuo metu vadovauja medikai. Rektoriui išrinktas profesorius Kupčinskas, o prorektoriumi profesorius Abraitis. Medicinos fakulteto dekanas yra docentas Zigmas Januškevičius.

Kaune medicinos fakultetas, palyginti su prieškariniais laikais, žymiai praplėstas. Veikia odontologijos ir farmacijos skyriai. Atstatytos ir pilnutinai veikia didžiosios universiteto klinikos. Klinikose be fakulteto mokslo personalo narių dirba daugiau kaip 50 gydytojų — ordinatorių.

Iš mokslo personalo paminėtini anatomijos katedros vedėjas — gydytojas Jurgutis. Chirurginės klinikos vedėjas — docentas Jaržemskis, vaikų klinikos vedėjas docentas Matulevičius, venerologijos katedros vedėjas — profesorius Bronius Sidaravičius, venerologijos katedros — doc. Juskys, doc. Žilinskas, ginekologijos katedroje ir klinikoje — akademikas Mažylis, gydytojai Zubrienė ir Tarnauskas, akių klinikoje — dr. Nemeika, stomatologijos katedros — docentas Misiavičius. Klinikose sėkmingai dirba dr. Jurgis Venckinas. Patalogijos institutui vadovauja docentas Lašienė, Kauno higienos institutui — gyd. Makauskas.

Vilniaus universiteto medicinos fakultetui vadovauja dekanas prof. Jonas Kairiūkštis. Iš mokslo personalo paminėtini chirurgai — doc. Katilius, prof. Zacharinas, doc. Norkeinas, terapeutai — doc. Marcinkevičius, doc. Liubomiras Laucevičius. Kitose katedrose dirbą prof. Šivickas, Šopauskas, docentai Pakanaitis, Baronas, Gulbinas, Indrasius, Baublys, Kviklys, Runkevičius, Čepulis ir kt.

1947 metais pradėtos statyti Vilniaus universitetui naujos klinikos tūkstančiui lovų. Tuo tarpu universiteto klinikos veikia Raudonojo Kryžiaus ligoninės patalpose (direktorius doc. Katilius) ir I buv. Jokūbo ligoninės patalpose (direktorius doc. Laucevičius).

Mūsų Mokslo — Tyrimo Institutai

Buržuazinės Lietuvos smetniniai vadovai su panieka žiūrėjo į lietuvių mokslo ir tyrimo darbą.

Tarybų Lietuvoje netik atstatyti visi veikė prieš karą institutai, bet įsteigti nauji.

Vilniuje veikia Higienos — Sanitarijos Institutas (direktorius docentas Kviklys), Tuberkuliozės Institutas (mokslinis vadovas dr. Kaganas), Venerologijos Institutas (direktorius dr. Kaminskas), Respublikinis Onkologijos Dispanseris, kuriam vadovauja daktaras Kučarovas, vokiečių sušaudyto prof. Palčaro mokiny, Kaune veikia mikrobiologijos - epidemiologijos institutas.

Nuo 1945 metų prie Lietuvos TSR Mokslo Akademijos veikia Eksperimentinės Medicinos ir Onkologijos Institutas, kuriam vadovauja Akademijos narys - korespondentas profesorius Vytautas Girdzius.

Prie Instituto jau veikia Fiziologijos laboratorija (vadovas prof. Šopauskas), Mitybos laboratorija (vadovas akademikas Vl. Lašas). Tuberkulio-

zės laboratorija (vadovas prof. Jonas Kairiūkštis), Patofiziologijos laboratorija (prof. Bronius Penkauskas), Mikrobiologijos - epidemiologijos laboratorija (vadovas prof. Girdzius).

Jau veikia Onkologijos skyrius (vadovas dr. Kučarovas), organizuojami medicinos istorijos skyrius, prie kurio veiks medicinos muziejus.

Veikia Visi Lietuvos Kurortai

Tik nuaidėjus pergalės salivui salvėms buvo imtasi atstatyti Lietuvos TSR kurortus. Okupantai - fašistai subiaurojo ir beveik visiškai sunaikino visus mūsų kurortus, ypač pajūryje. Jau 1945 metais pradėjo veikti pirmosios sanatorijos ir poilsio namai Birštone, Druskininkuose, Palangoje.

1947 metais veikė jau visi respublikiniai ir vietiniai kurortai. Tūkstančiai žmonių vasaruoja, praleido atostogas Palangoje, Giruliuose, Juodkrantėje, Nidoje. Tūkstančiai gydyti Birštone, Druskininkų, Likėnų kurortuose ir naudojosi šaltinių ir purvo voniomis. Kaip prieš karą tūkstančiai žmonių vasarvietėse; V a l a k u m p yje, Lampėdžiūose, A. Panemunėje, Kulautuvoje, Kačerginėje.

Kurortus tvarko Sveikatos Apsaugos Ministerijos Kurortų Valdybos ir Profesinių Sąjungų Centro Taryba. Šioms žinyboms priklauso sanatorijos ir poilsio namai. Nedidelius vasarnamius, kai ir seniau, galima kurortuose išsinuomoti iš jų savininkų sezonui arba sutartam laikui.

Žmonės, Kurie Stovi Mūsų Tautos Sveikatingumo Apsaugos Sargyboje

Kiekvieno darbo, o ypač sveikatos apsaugos įstaigų, pasisekimą nulemia gyvi žmonės, kurie šiam darbui vadovauja. Tad, kalbėdami apie mūsų laimėjimus negalime nepaminėti tuos medicinos darbuotojus, kurių atsidavęs darbas, didelis patyrimas, kurių žinios ir gabumai užtikrina ligoninių, poliklinikų, ambulatorijų ir kitų sveikatos įstaigų sėkmingą veiklą.

Daugelis Kauno gyventojų su dėkingumu mini senus ir jaunus gydytojus, kurie diena iš dienos teikia medicinos pagalbą jos reikalingiems.

Tai Kauno I poliklinikos gydytojai Kazys Gurauskas, Domarkas, Deltuva, Bronislava Bylienė, dantų gydytoja Jasutaitienė, Antros moterų ligoninės vyr. gydytoja Emilija Blūdžienė, vendispanserio vedėjas gyd. Valatka, septintos ligoninės vyr. gydytojas — dr. Jakūnas, infekcinių ligų ligoninės vyr. gydytojas dr. Tiškus, IV poliklinikos gydytojai — dr. Reklaitis, Juozas Marcinkus. Šios poliklinikos direktorius gyd. Dagilis. Tai vyriausias Kauno draudimo įstaigų gydytojas dr. Kanza, geležinkeliečių poliklinikos direktorius dr. Petras Musteikis, Kauno miesto mokymų gydytojai daktaras Simas Janavičius ir Valerija Bilionienė. Vaikų poliklinikos akių ligų kabineto vedėja gydytoja Ona Liandsbergienė, III poliklinikos dantų kabineto vedėja dantų gydytoja Malasaitienė.

Pasižymėjusių gydytojų eilėse randame Vilniaus V-os poliklinikos direktorių gydytoją Vyt. Paškevičių, Kauno "Raudonojo Kryžiaus" džiovininkų sanatorijos vadovą dr. Sipavičių ir gyd. Kučinską, A. Panemunės sanatorijos vadovą gyd. Kriaučiūnaitę.

Panevėžyje su pasisekimu dirbuojasi gydytojai Daliuda, Ronkis, Gudelis, Šerkšnas, Smilgevičius, Uksas, Steponaitienė, Statkevičius ir kiti. Raseiniuose — gydytojai Elena ir Kostas Gaizauskai, gyd. Kavaliauskas. Seduvos ambulatorijos narys - korespondentas profesorius Vytautas Girdzius.

Prie Instituto jau veikia Fiziologijos laboratorija (vadovas prof. Šopauskas), Mitybos laboratorija (vadovas akademikas Vl. Lašas). Tuberkulio-



Per arti dvejis metus bandęs gauti butą su miestovosio New Yorko įstaigos pagalba, bet buto nesulaukęs, veteranas Richard E. Cox pritrūko kantrybės. Jis su šeima susikraustė į puošnų Waldorf-Astoria viešbutį. Jo kambarys kainuoja po \$12.50 dienai, bet jis pažadėjo mokėti tik tiek, kiek jis išgali — \$40 už mėnesį, o miestas lai sužmėks skirtumą, sako jis.

gydytojai Pekoriai. Jis dispanserio vedėjas, o gyd. Pekorienė poliklinikos direktorius. Ukmėrgėje — apskrities ligoninės direktorius gyd. Baltramiejūnaitė, Telšiuose — dispanserio vedėja gyd. Prancevičiūtė.

Su dideliu atsidavimu dirba Šiaulių apskrities sveikatos skyriaus vedėjas gyd. Gaivenis, Tauragės apskrities sveikatos skyriaus vedėjas žymus gydytojas Ant. Didžiulis. Tauragėje dar labai mėgiami ambulatorijos vedėjas gyd. Norkus ir dr. Domas Stepanaitis. Laukuvos valsčiaus ambulatorijoje vadovauja gyd. Ukrinas, Panemunėlio — Kamajų daktaras Antanas Jurgelionis. Rokiškėje sveikatos skyriaus vedėju sėkmingai dirbuojasi gyd. Vytautas Barkauskas, ambulatorijos vedėju — gydytoja Vienožinskienė, pediatru gydytojas Vytautas Kanauka.

Šiauliuose plačiai žinomas apskrities ligoninės gydytojas Jonas Nainys, kuris lygiagrečiai yra vietos medicinos, serurų mokyklos direktorius, chirurgas Grinkevičius, ginekologas — Dielininkaitienė, vidaus ligų gydytojai — Šipilienė, Ona ir Vladas Ibenskiai, okulistas Rutkauskas ir kiti.

Klaipėdos miesto ligoninėje su pasisekimu dirba palyginti jauni gydytojai ginekologas Ašmyns ir terapeutas Kondratavičius. Visame Alytaus apskrityje žinomas puikus chirurgas Kudirka — apskrities ligoninės vyr. gydytojas. Alytuje sėkmingai dirba ginekologijos ir gimdymo skyriaus gydytojas Bernardas Ingelevičius. Mažeikių ligoninei vadovauja chirurgas Vladas Burba, Biržų poliklinikai — gydytojas Petrusis, Vabalninko ambulatorijai — gydytojas Petras Tumėnas.

Pažymėtini Marijampolės apskrities ligoninės vyr. gydytojas dr. Bielskas, vidaus ligų skyriaus vedėjas gydytojas Kaunas, Vilkaviškio poliklinikos direktorius gydytojas Junačiūnas, Zarasų poliklinikos direktorius gydytojas Buzelis, Joniškio poliklinikos direktorius gydytojas Gocentas, Suv. Kalvarijos psichiatrinės ligoninės direktorius dr. Gudynas, Sedos ambulatorijos vedėjas gyd. Tumas, Kazlų - Rūdos gydytoja Citavičienė, Igliaukos gydytoja Trimakienė, Veisiejų gyd. Mistautas, Subačiaus gydytojas Cerniauskas.

Atsidavusiai dirba gydytojai Balsevičius (Lazdiujuose), Kriščiūnas (Kupiškyje), Šalkauskas (Kretingoje), Stugis (Veliuonoje), Neurons (Vilkijoje), Nerebockis (Raudondvarėje), Butkevičienė (Rumšiškėse), Kėdainiuose gydytojai Gaisiūnas, Matukas, Gaidys.

Žmonės, kurių Negalima Nepaminėti

Kad nurodyti visus gerai dirbančius mūsų sveikatos įstaigų darbuotojus, reiktų išvar-

dinti dar daugelį pavardžių, kara R. A. Lietuvos korpe. Kartai, žinoma, neįmanoma. Su kokių atsidavimu dirba mūsų medicinos darbuotojai, geriausiai apibūdina tas faktas, kad tarnaujančių savo liaudžiai gydytojų eilėse randame visą eilę net tokių gydytojų, kurie pagal savo amžių jau seniai pelnė teisę į pensiją ir poilsį.

Kauno sanitarijos švietimo namų vedėju dirba 74 metų amžiaus medicinos mokslų daktaras Jonas Staugaitis. Kauno I poliklinikos odos ligų konsultantu dirba 75 metų amžiaus daktaras Adolfas Medemas — gydytojas su 50 metų stažu. Kauno IV poliklinikos vidaus ligų kabinetui vadovauja 73 metų amžiaus gydytojas Kvederas. Prienų miesto poliklinikoje dirba vienas seniausių Lietuvos gydytojų — daktaras Brundza. Utenos apskrities ligoninės chirurgas — ginekologu dirbuojasi gydytojas Norvila, kuris praktikuoja jau 54-tus metus!

Tokių veteranų randame ir vaistinkų tarpe, pavyzdžiui, Kauno vaistinės Nr. 58 vedėju dirba provizorius Matulaitis, vaistinės Nr. 53 — prov. Bertulis, vaistinės Nr. 68 — prov. Žvirblis, Kėdainiuose — prov. Stančius, Vilniuje — provizorius Narbutas ir kiti.

Jie Jau Nebe "Išvietintieji"

Karui pasibaigus daugelis gydytojų, kurie buvo išvaizavę į Vokietiją grįžo į Lietuvą ir stėjo dirbti į valstybines sveikatos įstaigas.

Pasitenkinti kelių būdingesnių atsitikimų nurodymu, kad suprastume, kaip teisingai ir protingai pasielgė tie kolegos, kurie grįžo iš "DP" stovyklų į Lietuvą.

Daktaras Sipavičius sugrįžęs iš Vienos vėl apsigyveno Kaune, vadovauja "Raudonojo Kryžiaus" džiovos sanatorijai. Jam buvo gražinti visi jo privataus kabineto įrengimai ir rentgeno aparatai, kurie išliko jam pasitarukus į Vokietiją. Daktaras Sipavičius dabar šalia savo tiesioginių pareigų turi gausią privačią praktiką.

Gydytojas Vaclovas Liorenas prieš karą dirbo Pasvalyje ir Vabalninke, karo metu dirbo Bremene, o iš čia pateko į "DP" stovyklą Hagendorfe, anglų okupacinėje Vokietijos zonoje. Prieš metus jis sugrįžo į Lietuvą ir šiuo metu dirba Biržų poliklinikoje.

Iš Bremeno taip pat sugrįžo gydytojas Stasys Paulauskas, buvęs Kauno VDU akių klinikos asistentas. Gyd. Paulauskas, jo paties prašymu, paskirtas ambulatorijos vedėju savo tėviškėje Girkalnyje.

Senos Lietuvos kariuomenės karo gydytojas Juozas Baškys, tarnavo Panevėžyje, po to karo ligoninėje Kaune, o prieš pat

gydytojas Juozas Pirtokas, buvęs Zarasų apskrities ligoninės vedėjas, karo pradžioje praktikavęs Varniuose, sugrįžęs iš Vokietijos, kur jis dirbo nuo 1942 metų, paskirtas ambulatorijos vedėju Luokėje.

Sugrįžęs iš amerikiečių Vokietijos okupacinės zonos gydytojas Vasauskas buvo paskirtas Vilkaviškio apskrities ligoninės infekcinių ligų skyriaus vedėju.

Buvusi Suv. Kalvarijos psichiatrinės ligoninės gydytoja Sofija Firantytė sugrįžusi į tėvuragų paskirta Suv. Kalvarijos ambulatorijos vedėja.

Sugrįžęs iš Vokietijos buvęs Mažeikių apskrities ligoninės ordinatorius gydytojas Juozas Bielskus dirba Lukšių medicinos punkto vedėju.

Gydytojas Ramanauskas sugrįžęs iš Danijos dirba Šiaulėnų ambulatorijos vedėju, ir t.t., ir t.t.

Labai gaila, kad stovyklose išvietintiesiems dar vargsta kai kurie mokslo darbuotojai, atskirai imant, lietuviai gydytojai, o jie galėtų sėkmingai dirbti tėvynėje.

Lietuvai Reikalingi Gydytojai

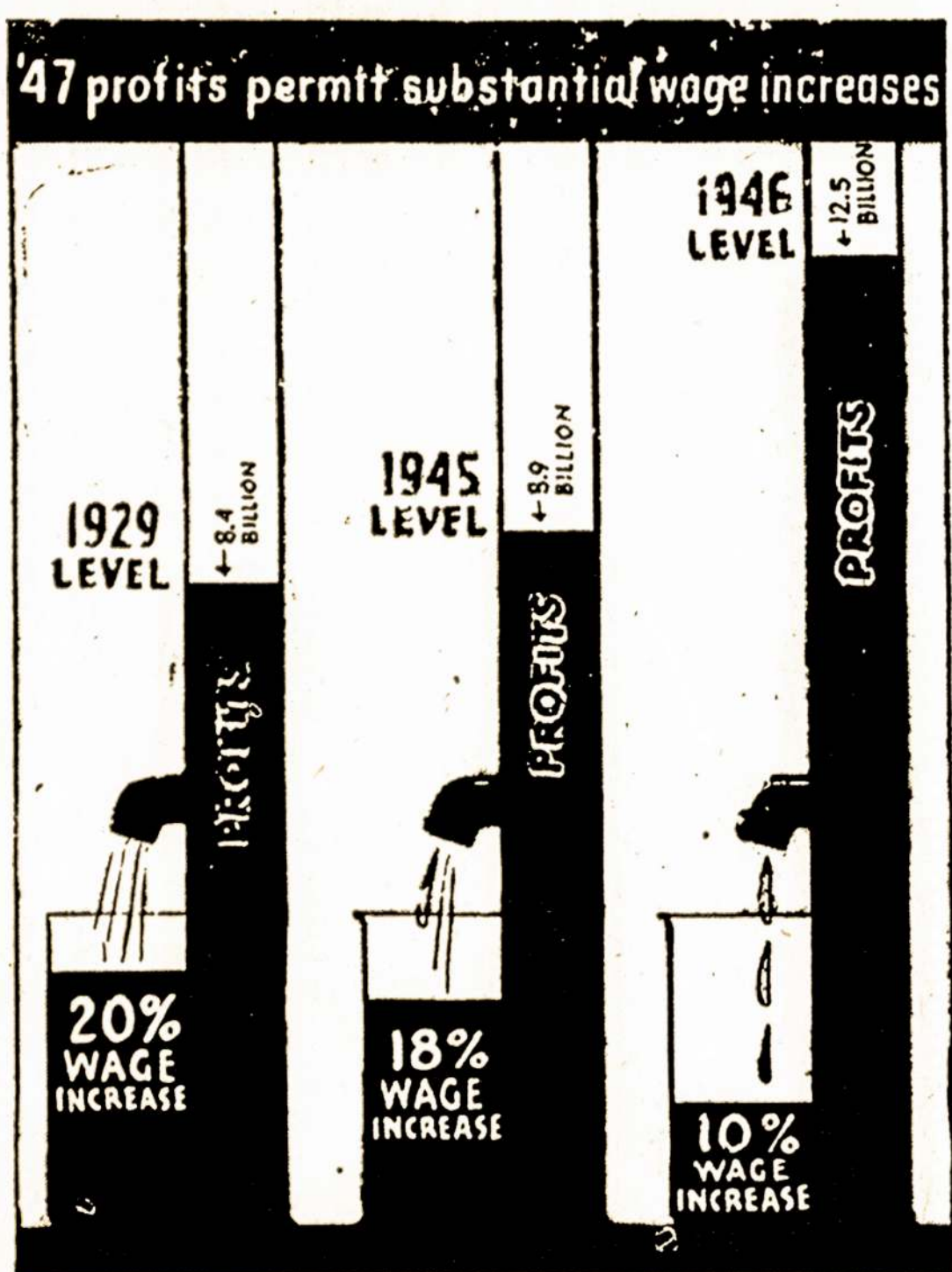
Reikia turėti galvoje, kad per penketmetį sveikatos apsaugos įstaigų tinklas dar bus žymiai išplėstas.

1950 metais Sveikatos Apsaugos Ministerijos išlaikomosiose ligoninėse lovų skaičius bus padidintas ligi 9,000, palyginti su 7,300 lovų 1940 m. Ligi 1950 metų bus atstatyta ir naujai pastatyta 16 miesto ligoninių su 2-260 lovų ir 36 kaimo ligoninės bei gimdymo namai su 350 lovų. Kurortuose Sveikatos Apsaugos Ministerijos sanatorijose vietų skaičius padidės ligi 2,000, o Profesinių Sąjungų Centro Tarybos išlaikomosiose ambulatorijose ligi 2,700.

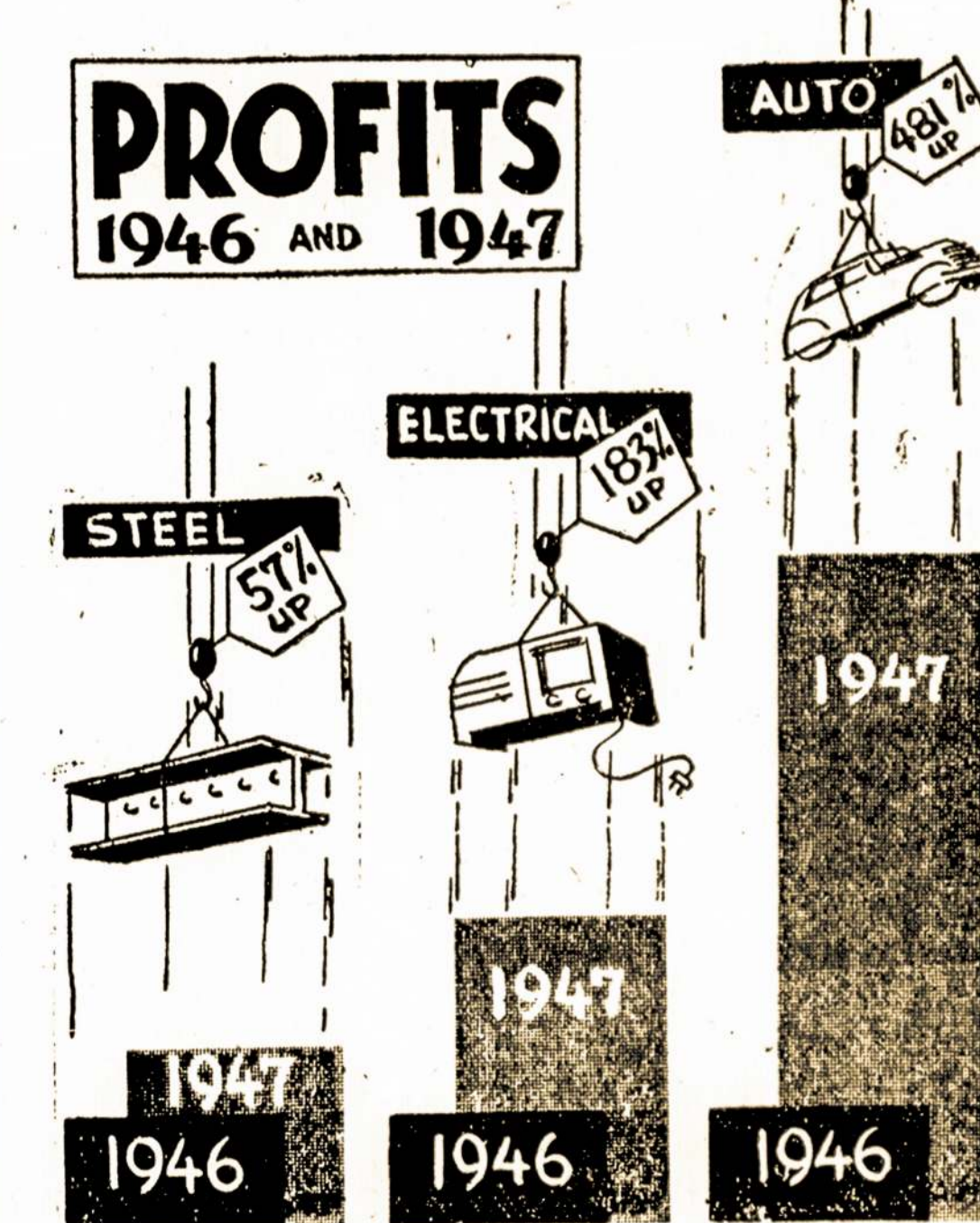
Per penketmetį mūsų medicinos fakultetai turės paruošti 1,400 gydytojų, o vidurinės medicinos mokyklos 2,750 seserų, akušerių laborantų ir kito vidurinio medicinos personalo. Vaistinių skaičius padidės ligi 306.

Jeruzalė. — Arabų-žydų susikirtimuose per dieną žuvo 10 žmonių.

Maskva. — Sovietų vyriausybė išspėjo Norvegiją, kad Marshallo planas neduos jai nieko gero.



Perspausdinamas iš CIO Economic Outlook, šis braižinys parodo, jog korporacijos gali pakelti algas ir dar žoms liks gana pelno. Net jeigu algas pakeltų 20 nuošimčių, ir tai dar pelynų daugiau, negu pelnė 1939 metais.



Braižinys aiškina, dėl ko auto, pieno ir elektrinių įmonių darbininkai turi teisę gauti daugiau algos. Pastebėsite, kad auto industrijos pelnai pernai pakilo 481 nuošimtį virš buvusių 1946 metais. Tai tik dalelytė visos didžiųjų pelnų istorijos, kadangi visų industrijų pelnai pakilo į aukščiausį laipsnį, kokio pirmiau niekad nebuvo.

PARYŽIAUS ŽLUGIMAS

3-30-48

Istorinė Apysaka

Vertė Kasp. Bartkus

Ilja Erenburgas yra vienas žymiausių rusų rašytojų, gi "Paryžiaus žlugimas" — vienas žymiausių jo veikalų. Tai didžios vertės apysaka, vaizduojanti Paryžiaus žlugimą 1940 m. Pats rašytojas Erenburgas yra ilgai gyvenęs Paryžiuje ir gerai pažįsta Francijos žmonių buitį. "Paryžiaus žlugimas" yra išėjęs knygoje — išleido Valstybinė Grožinės Literatūros Leidykla. — *Laisvės Redakcija.*



I. Erenburgas
PIRMOJI DALIS

Andre dirbtuvė buvo Serš-Midi gatvė. Tai sena gatvė su aprūkusiais namais, ant kurių sienų langinės paliko juodus raizginius. Čia daug seniųjų krautuvių: Direktorijos laikų sekretoriai, riebus angliukas, dramblio kaulo sagos, granato karoliai, kinų monetos, medalionai su garbanomis, smilkytuvai. Tuo šlamštu prekiauja pasipūtusios damos arba senukai, švariai nusiskutę, rausvi, juodomis jermulkomis. Gatvės kampe — "Rūkančiojo šūns" kavinė, kurioje pardavinėjami tabokos išdirbiniai; lankytojus juokina senas foksterjeris, kuris tarnauja ant paskutinių kojų su apgraužtu kandikliu dantyse. Įžambiai — restoranas "Anri ir Zozefina." Zozefina meistriškai spirgina moliniuose dubenėliuose pūpels, žasiena, dešrą; Anri leidžiasi į rūšį atnešti apdulėjusio vyno butelio arba grafitinėje lentelėje skaičiuoja, kiek jis gaus už pietus; jis visuomet linkmas, pliaukšči liežuviu, giria patiekalus ir visiems kasiuoja savo plačią, kaip ruonio pelėkas, ranką. Greita — batiuvio dirbtuvė; batiuvys, nors jau šešiasdešimtys metų, kaldamas puspadžius, dainuoja apie "selmišką melę." Dar toliau — gėlių parduotuvė: anemonai, leukonijos, astrai. Gėlėmis prekiauja išdžiūvusiu čiuina senutė; iš ryto ji paraso ant durų, kieno šiandien vardinės. Saligatviai išbraižyti kreida: "rojus" ir "pragaras" arba "Italija" ir "Etiopija" — tai žaidžia vaikai. Ryta išuotos pardavėjos stumdinėja rankinius vežimėlius; jos skardžiai šaukia: "Apelsinai! Pomidorai!" Praeina skudurninkas ir, norėdamas pranešti apie save, griežia dūdele; jam išneša suplysius liemenes, nusėdėtus pufus. Pavakare slankioja persenę dainininkai, smuikininkai, rylininkai — dainuoja, čirpina, šokinėja; iš viršutinių aukštų jiems meta variokus.

O namuose ramu, tamsoka, ankštoka: daug baldų, daug niekniekių. Viskas sena — ir tas sena saugoma; ant krėslų užvalkalai; bufete suklijuoti puodeliai; užtenka kam nors nusičiaudėti, tuoj girdo liepų arbata arba pušus, daro garšvyčių kompresą. Vaistinėje parduvinėja žoles degtinei užpilti, tvilkopėlius, trynimėlius, kačių kailiukus, kurie neva palengvina reumatikų kančias. Katinų aišbės; išdaryti ir riebus jie murkso parduotuvėse, šveicorinėse, kur konsjeržininkės nuo ankstybo ryto šutina avieną. Ypač graži gatvė pavakariais: viskas tada melsva, lyg nutapyta.

Andre dirbtuvė buvo antrame aukšte, ir vaizdas iš ten nuostabus: stogai, stogai — čerpių jūra (jos panašios į banges); viršum stogų plonytės dūmų juostelės; o tolumoje, blankiai oranžinėje pašvaistėje, Eifelio bokštas.

Dirbtuvėje ankšta, niekaip nepraeisi: pastovai, išklibusiomis kojomis kėdės, tūtelės su dažais, iškilpę pusbačiai, vazos. Atrodo, daiktai ne guli, bet auga; kartais jie primena pavasario atžalyną: tai tuomet, kai saulė, nors jai ir drau-

džiama, prasiskverbia ir dirbtuvė, ir Andre, stebėdamasis — "tai bent meluoja!" — dainuoja nerimtus kupletus; kartais dirbtuvė atrodo, lyg vystantis miškas: viskas joje ruduoja, byra. Pats šeiminingas panašus į medį — didelis, lėtas, tylus. Iš ryto jis sėda prie darbo: piešia stogus arba natūrmortus — astras, žiedinius kopūstus, butelius. Pavakare, rūkydamas didžiulę pypkę, jis nulipa, vaikišciai gatvėmis, pučia dūmus; kartais užėina į kiną, pažiūri, kaip dūkinėja peilytė Miki, nusišypo ir eina namo miegoti.

Andre dirbo lėtai, lėtai gyveno: trisdešimt dvejų metų jis, apstulbęs lyg pauglys, dairėsi po pasaulį. Jį jau vadino "subrendusiu menininku," bet jam pačiam atrodė, kad jis vos tik sėdo dirbti. Andre tėvas, Normandijos valstietis, gerai žinojo, kaip iš lėto auga obelis, kaip savo laiku sunkėja pirmėlė karvė; su tokiu pat kantrumu Andre sekė, kaip daiktai įgyja formą ir spalvą.

Tą ankstybą nepastovaus pavasario dieną Andre piešė anemonų puokštę. Kai pasibeldė į duris, jis susiraukė. Atėjo senas bičiulis Pjeras ir iš karto suburbuliavo: jis visuomet kalbėdavo greitai. Andre išsiblaškęs šypsojosi, nuolatos žvilgčiodamas į drobę: jis tik dabar pastebėjo, kad geltona gėlių spalva išėjo per daug sunki.

Pjeras šalia Andre atrodė mažytis — judrus, kaip paukštis, alyvinio atspalvio oda, didelėmis išsprogusiomis akimis, ilgomis rankomis. Gerkliniu balsu kalbėdamas, jis šokavo tarp rėmų ir vazų.

Inžinierius — konstruktorius Pjeras žavėjosi teatru, anksčiau mėgino rašyti eiles, dargi išleido knygutę, pasirašytą slapyvardžiu; dažnai įsimylėdavo ir, kentėdamas širdies nepasisekimus, galvodavo nusižudyti; bet prie gyvenimo buvo stipriai prisirišęs ir mylėjo jį su visomis jo nuoskaudomis. Jis buvo jautrus, silpnavalis žmogus; ne kartą draugai jį pastūmėdavo į staigius poelgius. Kavinėje jis susipažino su muzikantu-rojalistu. Tuomet Paryžiuje buvo kilęs sambrudis prieš parlamentą: išaiškino daugelio deputatų dalyvavimą Stavigio afera. Kalbos apie "sąžiningumą" sujaukė Pjeras, ir maišto naktį jis atsidūrė Konkordijos aukštėje. Po pusės metų jis pateko į antifašistinį mitingą; kalbėjo socialistas Viaras. Pjeras susipyko su muzikantu ir ėmė kaltinti militarizmą. Jis ryte prarydavo dešimtis laikraščių ir nepraleisdavo nė vienos demonstracijos.

Tūkstantis devyni šimtai trisdešimt penktieji metai Prancūzijai buvo persilaužimo metai. Liaudies frontas, kuris gimė tuojau po fašistinio maišto, tapo šalies kvėpavimu, pykčiu, viltim. Liepos keturiolikta ir rugsėjo septinta — Barbisio laidotuvių dieną — Paryžiaus gatvėmis gurėjo milijoninės minios; žmonės veržėsi į mišį. Jiems kalbėjo apie netolimus rinkimus, apie urnas, kurios viską nulems; bet jie nekantraudami gniaužė kumščius. Liaudis pirmą kartą pamatė prieš save karą smėklą: Vokietija įvedė kariuomenę į pasienyje esančią Reino sritį; italai tramdė nelaimingąją Etiopiją. Prancūziją valdė menki žmonės, bijoję ir kaimyninių kraštų, ir savo liaudies. Jie manė esą gudrus strategai: jie kalbėjo meilius žodžius toli gražu nesentimentaliems anglams, o paskui piudė Londoną Roma. Gudruoliai buvo tikrais mulkais; mažosios valstybės viena po kitos nūsuko nuo Prancūzijos; artėjo vienatvės laikas. Ministeriai kur kas daugiau galvojo apie netolimus rinkimus, negu apie krašto likimą. Jie mėgino suskaldyti Liaudies frontą. Prefektai papirkinėjo svyruojančius, gąsdino silpnavalius. Kiekvieną dieną dygo naujos fašistinės organizacijos. Kilmingų šeimų jaunuoliai vakarais apvaikščiოდavo turtinguosius sostinės kvartalus šūkaudami: "Šalin sankcijos! Šalin Anglija! Tegyvuoja Musolini!" Darbininkų priemiesčiuose kalbėjo apie greitą revoliuciją. Išsigandę miestiečiai bijojo visko: pilietinio karo ir vokiečių įsiveržimo, šnipų ir politinių emigrantų, karo tarnybos prailginimo ir streikų. Naujieji metai visiems atrodė lemiami.

Pjeras, įvykių pagautas, gyveno lyg stovykloje.

(Bus daugiau)

Norwood, Mass.

Iš Vyrų Grupės Pamokų

Kovo 21 d. Norwoodo Vyrų Grupė turėjo dainavimo pamokas, po vadovyste S. Pauras. Mokinasi naujų dainų.

Po pamokų turėta susirinkimas. Nutarta suruošti pavasarinis koncertas su šokiais. Nutarta pakviesti Montello Liuosybės choras, vad. Ed. J. Sugar, su soliste Rože Merkelūte ir duetistėmis E. Pe-trick su P. Kundrot.

Komisija: Jonas Sastavickas, S. Družas ir J. Grybas. Išrinktas vienas delegatas ir Progresyvių Partijos sužaviavimą nominavimui H. A. Wallace ir prezidentus. Delegatas — jaunuolis Ch. Bla-zionis.

Sirgęs apie 6-7 savaites Vyrų Grupės kasiierius M. Uždavinis jau pasveiko ir pradėjo dainuoti geriau negu prieš susirgimą. Jei Liuosybės choras apsiims dainuoti, tai pavasarinis koncertas įvyks balandžio 24 d.

Vyrų Korespondentas.

★ ★ ★

Iš Lietuvių Literatūros Draugijos 9 Kp. Susirinkimo

Susirinkimas atsibuvo kovo 21 d., Lietuvių Svetainėje.

LLD 9 kp. organizatorius J. Grybas atidarė susirinkimą, paaikškindamas susirinkimo programą:

1. Narinių duoklių pasimokėjimas;
2. Vajus už naujus narius;
3. Delegatų pasiuntimas į Progresyvių Partijos konferenciją nominavimui H. A. Wallace'o ir prezidentus;
4. Surengimas prakalbų šį pavasarį;
5. Pranešimas apie Laisvės pikniką, kuris atsibus liepos 4 d., Maynard, Mass.

Sio susirinkimo pirmininku išrinktas Robert Niaura, veiklus apšvietos darbuose draugas, ypatingai daug pasidarbavęs dėl Kanados Liaudies Balso.

Virš 20 narių pasimokėjo duokles už 1948.

Du nauji nariai perstatyti ir priimti. Už vieną kreditas M. Uždaviniai, už kitą Olgai Zarubienėi.

Vajaus reikalas apkalbėtas ir nusitarta energingai pasidaruoti gavimui naujų narių. Pasiskirstė distriktus, kurie iš kur turi gauti naujų narių ir apšvietos organizaciją. W. Misovicius ir J. Galgauskas darbuosis "Rimo" apylinkėje; E. Karalienė ir J. Grybas — "Sweetdvel" apylinkėje; Marcelė Krasnauskienė, S. Budra-vičienė, M. Uždavinis ir L. Trakimavičius — žemutinėje dalyje Norwoodo; N. Grybiene apsiėmė pasimatyti su Walpole ir Norfolk lietuviais ūkininkais. Aišku, kad iš šitokio užsimojimo bus gražių vaisių. Sužinosime sekamam susirinkime, balandžio 17 d.

Išrinkom 5 delegatus ir Progresyvių Partijos sužaviavimą, kuris įvyks 4-d. balandžio, Bostone.

Nutarėm surengti prakalbas šį pavasarį. Kalbėtojum kviesime A. Bimbą. Prie prakalbų bus muzikalė ar vaidinimo programa. Prakalbos turės įvykti pabaigoj balandžio ar pradžioj gegužės. Surengimu turės rūpintis kuopos valdyba.

Laisvės pikniko reikalė, kuris įvyks liepos 4-tą d., Maynard'e, davė pranešimą J. Grybas. Pranešimas priimtas ir visi darbuosis, kad padaryti jį sekmingu.

LLD 9 kp. valdyba išrinkta iš šių narių: organizatorium J. Grybas, protokolų sekretorium J. Galgauskas, finansų sekretorium M. Uždavinis, išdininke ir literatūros platintoja N. Grybiene.

Susirinkimas praėjo labai draugiškai ir su geru ūpu darbuotis apšvietos dirvoj.

LLD 9 Kp. Reporteris.

Holandijos valdžia paleidinėja iš tarnybos tariamus komunistus.



Pittsburghiečiai United Mine Workers (nepriklausomos) nariai, minkstosios anglies kasejai, sustojo dirbe, bosams atsisakius įsteigti pensijų planą. Kovo 12-tą jų prez. John L. Lewis paskelbė, kad kasyklų savininkai nepagerbė sutarties, o kovo 15-tą angliakasiai nebėjo į darbą. Jie palauks, kol bosai vykins reikalavimus. Drausmės ir savininkų užsispyrimas, mat, anglies nekasa.

Chicagos Žinios

Vilnius Bazaras Buvo Labai Pasekmingas

Vilnius bazaras buvo tikrai gražus, įdomus ir pasekmingas. Šeštadienio vakare Lietuvių Auditorijon publika vos besutūlo, o nedėdienio vakare publikos galėjo būti dar daugiau.

Prie visų būdėlių biznis ėjo "kaip iš pypkės." Greičiausia išpardavė savo tavorą roselandietės.

Man sunku būtų suminėti vardus visų, kurie darbavosi bazare. Neperdėjus galima sakyti, kad daugiau kaip šimtas vyrų ir moterų dirbo prie vienokio ar kitokio biznio. Bazaro gaspadorium buvo Aleksas Maziliauskas. Išdininku buvo K. Zix, o vyriausiu tikietų agentu buvo P. Solomskas.

Žmonės noriai pirkto visokią prekę ir dovanas. Noriai pirkto ir laimėjimų ženklelius, G. Koval, P. Butkus, Mitčelis, Prūseika ir dar keli kiti buvo laimėtojų tarpe.

Petronėlė Rimkienė padarė ir atgabeno bazarą daug gražių gėlių. Ji pati darbavosi savo stande. Žmonės greitai išpirko gėles.

Žmonų, kaip sakiau, buvo daug. Jeigu dar koks ekstra šimtas būtų susirinkęs, tai didžioji svetainė būtų užsigrūdus. Prie baro, žinoma, biznis taip pat buvo itin pasekmingas.

Vilnius reporteris paklausė rockfordiečių Rulienės ir Stukienės, kaip tas svietas jom patinka. Jos atsėvė: "Ka čia ir bėsaški, bazaras tikrai saunus ir žmonės labai draugiški." Bazaro nuotaika į jas padarė smaugas įspūdžio.

Urmonienė, Jurginienė, Klivenė, Jenčienė, Butkienė, Juodaitienė, Swayrush, Batutis, Zalokas, Jokubauskienė, Kirstukienė sušilė gegėja, darbuojasi, ką nors garsina ar parduoda. Prie darbo buvo pastatyta ir jaunutė Jokubkaitė. Atsiprašau, kad daug ko nesuminėjau. Kitų vardus paduosiu kitą kartą.

Publika, savo daugumoj, buvo vilnietiška, bet matėsi ir kitokių veidų. Visi jie buvo maloniai sutikti.

Kalbant apie programą, reikia pasakyti, kad visiems labai patiko Lee Simmons'o akordionistų benas. Tai jaunų vaikų benas. Benas labai gerai samokytas. Jauni akordionistai sudrožė gražių melodijų. Laikraščių reporteriai padarė nuotraukų.

Programos pildyme dalyvavo šie chorai: Kanklių, Cicero Moterų, Roselando aidiečių, Eks-Mainierių.

Šie chorai mūsų visuomenei labai gerai žinomi. Kaip ir visuomet, publika giliai įvertino chorų ir jų mokytojų darbą. Bazarai įdomesni negu koncertai. O bazaras su koncertine programa dvigubai įdomesnis, nes kiekvienam duoda tą, ko jis nori.

Reporteris.

Paul Gustas Funeral Home, INC.

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.

Skersai gatvės nuo Armory

LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS

Telefonuokite dieną ar naktį

EVERgreen 7-4774

□♦□

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems prakinčiuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkimui. Asmeniškai aptarnavimai suteikiama šeimom sulgy pareikalavimu. Mūsų telefonas niekad nemiega.

August Gustas BELTAIRE FLORIST

Lietuvis Kvietaų Pardavėjas

6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.

(Kamp. 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite

SHoreroad 8-9330

Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukieta ar vainiką ko jūs reikalauosite.

Specialistai Pritaikymui

Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams

Užsakymus taigpi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn N Y

RONKONKOMA 8634 TELEPHONE STAGG 2-6043

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)

Laisniuotas Graborius

Liidėsio valandoje kreipkitės pas mus

Patarnavimas bus užtikrintas ir už prienamą kainą.

Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

CHARLES J. ROMAN (RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

Liūdesio valandoje kreipkitės prie mangs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

4 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)— Antr., Kovo 30, 1948

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Kunigas Balkūnas— Prelatas Už Politikavimą

Praėjusį sekmadienį Mas-petho kunigas Balkūnas pasi-gyrė, kad jį popiežius pada-rė prelatu. Dabar, vadinas, Jonas Balkūnas bus vadina-mas "monsinjoru".

Parapijonys, išgirdę tai, klausiasi:
—Už ką gi popiežius Bal-kūnui toks mielaširdingas? Nejaugi kun. Balkūnas yra kuo nors šventesnis už kitus lietuvių kunigus? Ar jis il-giau už kitus kunigauja?

Nieko panašaus, broliai pa-rapijonys. Popiežius šiandien titulus teikia kunigams ne už šventumą ar praeiktu-mą, bet už politiką — grynai už politiką.

Prieš tūlą laiką popiežius padarė prelatu kun. Urbona-vičių už tai, kad jis per Dar-bininkų kolijoa komunistas.

Šiandien prelatu padarytas Jonas Balkūnas kaip tik už tuos pačius "nuopelnus".

Vatikanui šiandien rūpi, kad kiekvienas kunigas būtų didelis komunistų plūdikas.

—Tai, ko dagyvenome! — saiziai nusijuokė parapijonys.

Jungtinių Tautų Festivalis

Balandžio 3-čią, šeštadienį, įvyks įdomus koncertas, pa-vaizduojantis "Tarybų Sąjun-gos ir Jos Kaimynų" meną. Dalyvaus ukrainų, rusų, jugo-slavų, lenkų, čekoslavų, ven-grų ir gal tily kitų tautų chorai, šokių grupės, solistai. Koncertas bus Central High School of Needle Trades au-ditoriume, 225 West 24th St., New York. Pradžią 8:30 v. vak.

Rengėjų pirmininke yra Ruth Bryan Owen, buvusi mū-šy šalies atstove Danijai. Ren-gia World Festivals for Friendship, 2 West 45th St., New York.

Šaltos Velykos

Norėjusios pademonstruoti pavasarinis velykaičius — naujutėlius puošmenis, ponios ir panelės nusivylė. Reikėjo vilkėti senuoju ploščiumi. Temperatūra pačiu paradavi-mo laiku buvo 35 laipsniai ir aukščiau 49 nepakilo. Naktį buvo nupuoliusi iki 28 laipsnių.

Diena, tačiau, nebuvo šal-čiausia. Šalčiausia kovo 28-ta yra buvusi 1923 metais. 12 laipsnių, o šilčiausia — 1945 m., 81 laipsnis.

Ateinantį sekmadienį prade-dama kampanija sukelti \$1-750,000 fondą kovai prieš vėžio ligą.

Alijeinio pečiaus eksplozi-joje 276 Prospect Avenue, Brooklyne, keturi asmenys su-žeisti.



Maureen O'Hara su Robert Young žvaigždėse komiškoje filmoje "Sitting Pretty," Roxy Theatre.

Wallace Prakalbos Prasadės 8 Valandą, Bet...

Paskutiniai tikėtai pas par-davėjus buvo gaudomi labiau už velykaičius praėjusiomis Velykomis. Ar daug jų be-bus likę iki trečiadienio, o gal ir nieko nelikę — sunku pa-sakyti. Vienas aišku: norint įteiti į salę ar nors užtikrin-ti arti salės prieiti, reikia nepavėluoti.

Mūsų atsiliepimo rengėjai nesibijo. Garsiakalbiai išve-džioti po salę ir už salės. Gautas leidimas susirinkti ir prie salės, ant viso Willough-

by Ave. Juo daugiau publi-kos, sako rengėjai, tuo geriau. Wallace yra taurų su-gyvenimo ir taikos šalininkas —vienatinis toks kandidatas į prezidentą šiuo tarpu. Jis stipriai pasisakė prieš draftą, nes, sako jis, draftas, milita-rizmas, veda į karą.

Wallace prakalbos Brookly-ne įvyks šio trečiadienio va-karą, kovo 31-ąją, Labor Ly-ceum, 949 Willoughby Ave., Brooklyne.

Pasisakė už Didžiausį Gegužinės Paradą

Su didžiausiu troškimu iš-laikyti taiką, atmušti šalies militarizavimą ir draftą, vi-suomet vedančius į karą, su šūkiu prieš vergiantį darbininkus Taft-Hartley įstatymą, konferencija pasisakė darbuo-tis už didžiausį Pirmosios Ge-gužės paradą New Yorko Ge-gužės asociacijos būstinėje.

Pirmosios Gegužės paradui planuoti konferencijoje, įvykusioje kovo 27-tą, praėjusį šeštadienį, Hotel Diplomat balruimis, New Yorke, buvo pripildytas darbo unijų ir vi-sokiausių laudies organizaci-jų "diplomatais" — delegatais ir atstovais. Dalyvavo virš tūkstantis delegatų.

Kalbėjo Nuteistos Ingramų Seimos Motina-Senutė
Konferencijoje lankėsi Mrs. Amy Hunt, motina Mrs. Rosa Ingram'ienės, nuteistosios mir-tinai Georgia valstijoje, senutė Ingramienės dviejų berniuku, kurie taipgi nuteisti mirti. Konferencija priėmė rezoliuciją, reikalaujančią išlaisvinti Ingramų šeimą ir uždrausti diskriminaciją.

Prieš Verstiną Ėmimą I Karinės Jėgas

Konferencija taipgi priėmė rezoliuciją prieš Marshallo planą ir prieš draftą — prieš verstiną ėmimą į karinę tar-nybą, kadangi tas veda į ka-rą. Ir visa vyriausioji gegu-žinės tema bus išlaikyti taiką. Seks iš to išeinantieji visi kiti šūkiu.

Greta to, gegužinė nenuleis akies ir nuo artėjančių rinkimų, nes nuo to, kas bus

įrinktas prezidentu ir vice-prezidentu ir koks bus kon-gresas, priklausys kas bus pa-saulyje: taika, ar karas. Tą stipriai užakcentavo Sam Weisman, Laikinojo Gegužinės Komiteto direktorius, sa-kydamas:

"Šiomet mes maršuosime už laimėjimą Wallace-Taylor ti-kieto."

"Šiomet mes maršuosime už laimėjimą Wallace-Taylor ti-kieto."

Kitos Rezoliucijos
Pasmerkė Taft-Hartley įstatymą. Ragino remti Taylor Isaacson rezoliuciją, įteiktą kongresui. Ji reikalauja, kad parama (jos reikalingoms) tautoms būtų teikiama visu bendrai, per Jungtines Tautas. Ragino ginti Amerikos civilis laisves ir Teisių Bilių. Pasmerkė išdavimą Palestinos.

Išrinko Komiteta
Konferencija išrinko Gegu-žinės Komiteto pirmininku Sam Burt, CIO Fur Joint Board vedėją. Harry Reich, AFL Hotel and Restaurant Workers Lokalo 89-to preziden-tą išrinko vice-pirmininku. Pirmoji Gegužės šiomet įvyksta šeštadienį. Tas pagal-bės studentams ir daugelio įstaigų žmonėms dalyvauti gegu-žinėje. Praeityje, geguži-nėms įvykstant darbo dieną, daugelis mokyklų suruošdavo neva kvotimus. Tūlos įstai-gos, kur nėra stiprios pažan-gios unijos, darbininkus taipgi užkinkydavo kokiam nepa-prastam darbu, kad negalėtų išeiti į gegužinę.

Mokėkit Daugiau, Arba Išsikraustykit!

Tokius velykaičius gavo Knickerbocker Village gyven-tojai praėjusį penktadienį ir šeštadienį. Iš jų nepareika-lavo nuomos kelti, ne. Tik įsakė išsikraustyti. O kur krausties? Aišku, turi susi-prasti pasiūlyti daugiau nuo-mos.

Nuomininkai, nariai Joint Rent Action Committee, žada prieš nuomos kėlimą kovoti bendrai.

Susisiekus su savininke fir-ma, jos vedėjas Laighton aiš-kino, kad, girdi, tokius para-ginimus gavę tik 150 iš 600 ten gyvenančių šeimų. Esą tik reikalaujama, kad iš mo-kančių kas mėnuo, jie pereitų į kontraktuotus nuomininkus. Tokiems, mat, įstatymiškai yra leista kelti nuomas. Prie-to, paėmus tik dalimis, ne vi-sus kartu, lengviau palaužti—kas čia rūpintis, kad aną grašina išmesti, — apsirovkavo firma.

Pakėlimu 12 nuosimčių fir-ma laimėtų apie \$150,000 per metus. Apsimoka raginti.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

LMS 3 Apskritis Konferencija Sėkmadienį

Pradžią Lygiai 1 Val. Diena, Laisvės Salėje

Klaidingai buvo pirmiaus pranešta, jog LMS III Apskri-ties konferencija prasidės 10:30 ryte. Tad prašome visų dalyvių pastebėti, kad konfe-rencija prasidės lygiai 1 val. dieną, sekmadienį, balandžio 4 d., Laisvės svetainėje, Brooklyne.

Konferencijoje dalyvaus chorų delegatai iš Philadel-phijos, Hartfordo, Waterburio ir nuo visų meno grupių, kurios veikia New Yorko-New Jersey valstijoje. Į meno kon-ferenciją kviečiama visos bro-liškos organizacijos ir kuopos, klubai. Jei kurios organizaci-cijos nerinko delegatus, tai jų valdybos kviečiamos dalyvau-ti.

Konferencijoje bus padary-ta peržvalga jau nuveiktų darbų ir patiekta planai nau-jiems ir labai svarbiems me-no darbams. Taip pat kvie-čiamai dalyvauti svečiai, orga-nizacijų veikėjai.

V. BOVINAS,
LMS III Apskr. Sekr.

Medaus Mėnuo Baigėsi Kalėjime

Atvykęs į New Yorką pra-leisti medaus mėnesį Leo Jo-seph Jackson, 32 metų, už-baigė jį kalėjime. Jackson, jūrininkas, sakėsi esąs iš De-troit. Jo jauna žmonelė Ma-rie Lopresti iš Chelsea, Mass., 23 metų, irgi buvo kvočiama, bet paleista.

Ar Jacksonas yra senas kri-minalistas, ar tik pirmą kar-tu bandęs tuo būdu pasipini-gauti išsimokėjimui medaus mėnesio lėšų, kol kas neiš-tirta. Pas mus, mat, yra pri-jėta, kad jaunavedis turi ar neturi jis pinigų — privalo savo nuotaką kur nors nu-vežti, jeigu nori gerai pasi-rodyti.

**DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika**
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniais uždaryta.

**Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer**

Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 8-9770

BAR & GRILL

**LIETUVISKA ALUDĖ
DEGTINĖ, VYNAS ir
ALUS**

**Kanados
Black Horse Ale
Joseph Zeidat, Jr.**
411 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Pagelebekit Prisiruošti!

Brooklyno Lietuvių Liaudies Teatras yra giliai susirūpinęs ruošiamos pastatyti "Pergalės" scenos įranga. Mūsų te-atrininkų nelaimė yra tame, kad salės, kur mūsų vaidini-mai vyksta, neturi reikiamų dekoracijų. Reguliarūs tea-trai, kur tas pats veikalas būna vaidinamas keletą mėne-sių ar net metų, kiekvienam veikalui specialiai pagamina ir kostiumus ir scenerijas. Mes gi, vaidinant veikalą tik vieną kartą, to padaryti neį-stengiamo — stoka lėšų. Daž-niausiai esame priversti ten-kintis tuo, ką salė turi. Sam-dydis dekoracijos iš teatrinių įstaigų ne vien yra neįmano-mai brangu, o dažnai reikiamų dalykų nė rasti negalima. Gi be tinkamų dekoracijų veikalas labai daug nukentčia.

"Pergalė" irgi susitinka su šia didžiąja bėda. Verkiant reikia nors bent ką iš stam-besniųjų reikmenų samdyti iš kitur. Bet čia susitinkama su sunkiuoju klausimu: ar ištesė-sime užsimokėti?

Kad tame rengėjim bent kiek pagelebeti, prašome visų lietuviško teatro mėgėjų įsi-gyti bilietus iš anksto. Tas rengėjus padrąsins dėti dau-giau lėšų įrangai, ir iš to visi turėsime maloneshon pasiten-kinimo.

Bilietų galite gauti Laisvės raštinėj ir pas daugelį jų par-davinėtojų. Iš anksto perkant gausite už \$1.00, o prie durų bus \$1.25.

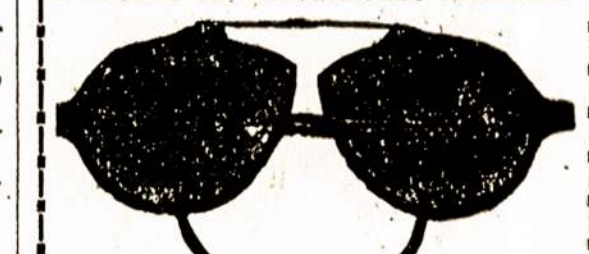
"Pergalė" bus pastatyta at-einančio mėnesio (balandžio) 11-tą, Labor Lyceum salėje.

Pergalietis.

REIKALAVIMAI

Reikalinga moteriškė prižiūrėjimai 2 metų mergaitės. Šeštadieniais, ir sekmadieniais paluosuojame. Kam-barys, valgis ir alga. Kreipkitės: B. Karr, 514 Autumn Ave., Brooklyn, N. Y. (East New York) — anros lubos. (67-84)

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus Darome ir Pritaikome Akinius



Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

F. W. Shalins

(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

BEAUTY EXPERTS

Moksliniai atgaivinama oda, neveikluma, sausumą pašalinant, plaukų slinkimo sulaukymas, plauškanavimo pašalinimas ir at-auginimas plaukų.

Pergarbanuojame ant jūsų se-no permanent be plauku laužymo ar bi kokio kirpimo.

Bile moteriškė, norinti atrodyti nuo 10 iki 15 metų jaunesnė, tu-rėtų užėti dėl mokslinio atjaunė-jimo pataravimo.

Leslie Beauty Shoppe
148 MONTAGUE ST.
Boro Hall, Brooklyn, N. Y.
Telefonas TRiangle 5-3983.

Šv. Jurgio Draugystės Vakarienė Jau Arti

Mūsų draugystės metinė va-karienė jau visai arti. Įvyks 24 balandžio (April), Lietu-vių Amerikos Piliiečių Klubo svetainėje, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Rengimo komitetas maloniai prašo visus įsigyti vakarienės ir šokių bilietą iš anksto. Va-karienė bus gera, o po va-karienės bus smagus šokiai prie geros orkestros. Šokiais atskiro bilieto nebus, tik tai vakarienės dalyviams.

Bilietų galima gauti pas šiuos narius: pas Juozą Za-karauską, Pil. Klubo gaspa-dorių: Antaną Lelij, 2005 Pal-metto St.; A. Žuką ir Justą Kristaponą, 390 So. 4th St.; F. Venį, 759 Halsey St.; taip-gi pas J. Yasūną, Joną Ayma-ną, Antaną Zizą, J. Ambra-zaitį, Ch. Nečiūnską.

Nuosirdžiai prašom visus dalyvauti šiame šauniame bankiete. Iš anksto dėkui.

Komisija:
Pirmininkas A. Lelis,
Sekretorius J. Yasūnas.

New York'e baigiama statyti moderniška bažnyčia — Com-munity Church, kuri savo pa-garbijonimis turi priima viso-kiausių tikybių ir rasių žmo-nes. Randasi prie 40 E. 35th Street.

Dviem mašinoms susidūrus ant kelio trys jamaikiečiai ta-po, sužeisti, o du išliko nesu-žeistais.

New Yorko Bažnyčiose Prisakė, Ką Rinkti Italijoje

New Yorko-Brooklyno kata-likų bažnyčiose, pradedant St. Patrick katedra, su labai reta šimtimi, pamokslai buvo to-kie, kokie prisakėti iš Romos —apie Italijos rinkimus ir prieš darbininkų judėjimą bendrai. Tik tai kunigai dar-bininkų judėjimo nevadina tuo vardu, nes bijo savo para-pijonių, kadangi didesnė pusė jų yra darbininkai. Darbinin-ky judėjimą, jo laimėjimus, jie vadina komunizmu ir rau-donumu.

St. Patricko katedroje, sa-kydamas pamokslą per gar-siakalbį, dvasiškis Sheen ra-gino visus turinčius pažįsta-my Italijoje rašyti jiems, kad jie nebalsuotų už darbininkų ir liaudies bloko kandida-tus.

Atmetus darbininkų-komu-nistų-socialistų ir liaudies bloką, Italijoje nebelineka už ką balsuoti tam, kas nenori balsuoti už fašistus.

REIKALAVIMAI

Reikalinga Mergina Raštinės Darbu

Reikalinga mergina dirbti LDS Centro raštinėj. Pagei-daujama, kad būtų šiek tiek susipažinus su raštinės darbu. Kreipkitės asmeniškai arba laišku šiuo adresu: Lietuvių Darbininkų Susivienijimas, 419 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. (75-80).

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRE BARBERIAI

**GYDYTOJAS
S. S. Lockett, M. D.**
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: {1-2 dienom
{6-8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0208

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

Man's BULOVA... richly styled
...always accurate and depend-
able. \$52.50
Lady's BULOVA... modern
beauty in every trim line...
17 jewels. \$33.75

Graži įvairybė kostu-mišku džuterių. Suk-nelėm setal Eigin — American išdirbimo, Lalkrodžiai Longines, Bulova, Gruen, Hamil-ton, Benrus, etc. Vė-liausių madų Moterų ir Vyrų Dalmontiniai žiedai.

New is the time to choose the perfect gift... a Parker "51" pen and matching pencil. The demand will be great... so avoid dis-appointment... choose tomorrow!

ROBERT LIPTON
Jeweler
701 Grand St., arti Graham Ave., Brooklyn
6 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Antr., Kovo 30, 1948